

ஶ்ரீ:
ஶ்ரீமதே ராமாநுஜாய நம:
ஶ்ரீமதே நிக₃மாந்தமஹாதே₃ஸிகாய நம:
ஶ்ரீஸீதாலக்ஷ்மணப₄ரதஸத்ருக்₄நஹநுமத்ஸமேத ஶ்ரீராமசந்த்₃ர
பரப்₃ரஹ்மணே நம:

ஶ்ரீமத்₃ராமாயணே வால்மீகீயே ஆதி₃காவ்யே அயோத்₄யாகாண்டே₃

॥ த்ரு'தீய: ஸர்க₃: ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ஶ்ரீ ரங்க₃ராமாநுஜ மஹாதே₃ஸிகன்

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ஸ்ரீ:

ஸ்ரீமதே ராமாநுஜாய நம:

ஸ்ரீமதே நிக₃மாந்தமஹாதே₃ஸிகாய நம:

ஸ்ரீஸீதாலக்ஷ்மணப₄ரதஸத்ருக்₄நஹநுமத்ஸமேத ஸ்ரீராமசந்த்₃ர

பரப்₃ரஹ்மணே நம:

॥ த்ரு'தீய: ஸர்க₃: ॥

வஸிஷ்ட₂வாமதே₃வெள ப்ரதி

ஸ்ரீராமராஜ்யாபி₄ஷேகஸாமக்₃ரீஸங்க்₃ரஹார்த₂ம் ராஜ்ஞோ

த₃ஸரத₂ஸ்யாநுரோத₄ஸ்தாப்₄யாம் ஸேவகாந் ப்ரதி

தத₃நுருபாதே₃ஸஸ்ய தா₃நம் ராஜாஜ்ஞயா ஸுமந்த்ரேண

ஸ்ரீராமஸ்ய ராஜஸபா₄யாமாநயநம் ராஜ்ஞோ ஸ்ரீராமம் ப்ரதி

ஹிதஸ்யோபதே₃ஸஸ்ச

தேஷாமஞ்ஜலிபத்₃மாநி

ப்ரக்₃ரு'ஹீதாநி ஸர்வஸ: |

ப்ரதிக்₃ரு'ஹ்யாப்₃ரவீத்₃ ராஜா

தேப்₄ய: ப்ரியஹிதம் வச: ॥ 2.3.1 ॥

அஹோஸ்மி பரமப்ரீத:

ப்ரபா₄வஸ்சாதுலோ மம |

யந்மே ஜ்யேஷ்ட₂ம் ப்ரியம் புத்ரம்

யௌவராஜ்யஸ்த₂மிச்ச₂த₂ ॥ 2.3.2 ॥

இதி ப்ரத்யர்சிதாந் ராஜா

ப்₃ராஹ்மணாநித₃மப்₃ரவீத் |

வஸிஷ்ட₂ம் வாமதே₃வம் ச

தேஷாமேவோபஸ்ரு'ண்வதாம் ॥ 2.3.3 ॥

சைத்ர: ஸ்ரீமாநயம் மாஸ:
 புண்ய: புஷ்பிதகாநந: |
 யௌவராஜ்யாய ராமஸ்ய
 ஸர்வமேவோபகல்ப்யதாம் || 2.3.4 ||

ராஜ்ஞஸ்தூபரதே வாக்யே
 ஜநகோ₄ஷோ மஹாநபூ₄த் |
 ஸநைஸ்தஸ்மிந் ப்ரஸாந்தே ச
 ஜநகோ₄ஷே ஜநாதி₄ப: || 2.3.5 ||

வஸிஷ்ட₂ம் முநிஸார்தூ₃லம்
 ராஜா வசநமப்₃ரவீத் |
 அபி₄ஷேகாய ராமஸ்ய
 யத் கர்ம ஸபரிச்ச₂த₃ம் || 2.3.6 ||

தத₃த்₃ய ப₄க₃வந் ஸர்வ -
 மாஜ்ஞாபயிதுமர்ஹஸி |
 தச்ச₂ருத்வா பூ₄மிபாலஸ்ய
 வஸிஷ்டோ₂ முநிஸத்தம: || 2.3.7 ||

ஆதி₃தே₃ஸாக்₃ரதோ ராஜ்ஞ:
 ஸ்தி₂தாந் யுக்தாந் க்ரு^{தா}ஞ்ஜலீந் |
 ஸுவர்ணாதீ₃நி ரத்நாநி
 ப₃லீந் ஸர்வௌஷதீ₄ரபி || 2.3.8 ||

ஸாக்லமால்யாநி லாஜாம்ஸ்ச
 ப்ரு^த₂க் ச மது₄ஸர்பிஷீ |
 அஹதாநி ச வாஸாம்ஸி
 ரத₂ம் ஸர்வாயுதா₄ந்யபி || 2.3.9 ||

சதுரங்க₃ப₃லம் சைவ

க₃ஜம் ச ஸா₄ப₄லக்ஷணம் |

சாமரவ்யஜநே சோபே₄

த்₄வஜம் ச₂த்ரம் ச பாண்டு₃ரம் || 2.3.10 ||

ஸதம் ச ஸாதகும்பா₄நாம்

கும்பா₄நாமக்₃நிவர்சஸாம் |

ஹிரண்யஸ்ரு₄ங்க₃ம்ரு₄ஷப₄ம்

ஸமக்₃ரம் வ்யாக்₄ரசர்ம ச || 2.3.11 ||

யச்சாந்யத் கிஞ்சிதே₃ஷ்டவ்யம்

தத் ஸர்வமுபகல்ப்யதாம் |

உபஸ்தா₂பயத ப்ராத -

ரக்₃ந்யகா₃ரே மஹீபதே: || 2.3.12 ||

அந்த:புரஸ்ய த்₃வாராணி

ஸர்வஸ்ய நக₃ரஸ்ய ச |

சந்த₃நஸ்ரக்₃பி₄ரர்ச்யந்தாம்

தூ₄பைஸ்ச க்₄ராணஹாரிபி₄: || 2.3.13 ||

ப்ரஸஸ்தமந்நம் கு₃ணவத்₃

த₃தி₄க்ஷீரோபஸேசநம் |

த்₃விஜாநாம் ஸதஸாஹஸ்ரம்

யத்ப்ரகாமமலம் ப₄வேத் || 2.3.14 ||

ஸத்க்ரு₄த்ய த்₃விஜமுக₂யாநாம்

ஸ்வ: ப்ரபா₄தே ப்ரதீ₃யதாம் |

க்₄ரு₄தம் த₃தி₄ ச லாஜாஸ்ச

த₃க்ஷிணாஸ்சாபி புஷ்கலா: || 2.3.15 ||

ஸூர்யே₅ப்யுதி₃தமாத்ரே ஸ்வோ
 ப₄விதா ஸ்வஸ்திவாசநம் |
 ப்₃ராஹ்மணாஸ்ச நிமந்தர்யந்தாம்
 கல்ப்யந்தாமாஸநாநி ச || 2.3.16 ||

ஆப₃த்₄யந்தாம் பதாகாஸ்ச
 ராஜமார்க₃ஸ்ச ஸிச்யதாம் |
 ஸர்வே ச தாலாபசரா
 க₃ணிகாஸ்ச ஸ்வலங்க்ரு'தா: || 2.3.17 ||

கக்ஷயாம் த்₃விதீயாமாஸாத்₃ய
 திஷ்ட₂ந்து ந்ரு'பவேஸ்மந: |
 தே₃வாயதநசைத்யேஷு
 ஸாந்நப₄க்ஷயா: ஸத₃க்ஷிணா: || 2.3.18 ||

உபஸ்தா₂பயிதவ்யா: ஸ்யு -
 ர்மால்யயோக்₃யா: ப்ரு'த₂க்ப்ரு'த₂க் |
 தீ₃ர்கா₄ஸிப₃த்₃த₄கோ₃தா₄ஸ்ச
 ஸந்நத்₃தா₄ ம்ரு'ஷ்டவாஸஸ: || 2.3.19 ||

மஹாராஜாங்க₃நம் ஸூரா:
 ப்ரவிஸந்து மஹோத₃யம் |
 ஏவம் வ்யாதி₃ஸ்ய விப்ரௌ து
 க்ரியாஸ்தத்ர விநிஷ்டி₂தௌ || 2.3.20 ||

சக்ரதுஸ்சைவ யச்சே₂ஷம்
 பார்தி₂வாய நிவேத்₃ய ச |
 க்ரு'தமித்யேவ சாப்₃ருதா -
 மபி₄க₃ம்ய ஜக₃த்பதிம் || 2.3.21 ||

யதோ₂க்தவசநம் ப்ரீ^{தெ}ள
 ஹர்ஷயுக்தெள த்₃விஜோத்தமெள |
 தத: ஸுமந்த்ரம் த்₃யுதிமாந்
 ராஜா வசநமப்₃ரவீத் || 2.3.22 ||

ராம: க்ரு^{தா}த்மா ப₄வதா
 ஸீக்₄ரமாநீயதாமிதி |
 ஸ ததே₂தி ப்ரதிஜ்ஞாய
 ஸுமந்த்ரோ ராஜஸாஸநாத் || 2.3.23 ||

ராமம் தத்ராநயாஞ்சக்ரே
 ரதே₂ந ரதி₂நாம் வரம் |
 அத₂ தத்ர ஸஹாஸீநா -
 ஸ்ததா₃ த₃ஸரத₂ம் ந்ரு^பம் || 2.3.24 ||

ப்ராச்யோதீ₃ச்யா ப்ரதீ^சயாஸ்ச
 தா₃க்ஷிணாத்யாஸ்ச பூ₄மிபா: |
 ம்லேச்சா₂ஸ்சார்யாஸ்ச யே சாந்யே
 வநஸைலாந்தவாஸிந: || 2.3.25 ||

உபாஸாஞ்சக்ரிரே ஸர்வே
 தம் தே₃வா வாஸவம் யதா₂ |
 தேஷாம் மத்₄யே ஸ ராஜர்ஷி -
 ர்மருதாமிவ வாஸவ: || 2.3.26 ||

ப்ராஸாத₃ஸ்தோ₂ த₃ஸரதோ₂
 த₃த₃ர்ஸாயாந்தமாத்மஜம் |
 க₃ந்த₄ர்வராஜப்ரதிமம்
 லோகே விக்₂யாதபௌருஷம் || 2.3.27 ||

தீ₃ர்க₄பா₃ஹும் மஹாஸத்த்வம்
 மத்தமாதங்க₃கா₃மிநம் |
 சந்த்₃ரகாந்தாநநம் ராம -
 மதீவ ப்ரியத₃ர்ஸநம் || 2.3.28 ||

ருபௌதா₃ர்யகு₃ணை: பும்ஸாம்
 த்₃ரு'ஷ்டிசித்தாபஹாரிணம் |
 க₄ர்மாபி₄தப்தா: பர்ஜந்யம்
 ஹலாத₃யந்தமிவ ப்ரஜா: || 2.3.29 ||

ந ததர்ப ஸமாயாந்தம்
 பஸ்யமாநோ நராதி₄ப: |
 அவதார்ய ஸுமந்த்ரஸ்து
 ராக₄வம் ஸ்யந்த₃நோத்தமாத் || 2.3.30 ||

பிது: ஸமீபம் க₃ச்ச₂ந்தம்
 ப்ராஞ்ஜலி: ப்ரு'ஷ்ட₂தோ₃ந்வகா₃த் |
 ஸ தம் கைலாஸப்ரு'ங்கா₃ப₄ம்
 ப்ராஸாத₃ம் ரகு₄நந்த₃ந: || 2.3.31 ||

ஆருரோஹ ந்ரு'பம் த்₃ரஷ்டும்
 ஸஹஸா தேந ராக₄வ: |
 ஸ ப்ராஞ்ஜலிரபி₄ப்ரேத்ய
 ப்ரணத: பிதுரந்திகே || 2.3.32 ||

நாம ஸ்வம் ஸ்ராவயந் ராமோ
 வவந்தே₃ சரணௌ பிது: |
 தம் த்₃ரு'ஷ்ட்வா ப்ரணதம் பார்ஸ்வே
 க்ரு'தாஞ்ஜலிபுடம் ந்ரு'ப: || 2.3.33 ||

க்₃ரு'ஹ்யாஞ்ஜலௌ ஸமாக்ரு'ஷ்ய
 ஸஸ்வஜே ப்ரியமாத்மஜம் |
 தஸ்மை சாப்₄யுத்₃யதம் ஸம்ய -
 ங்மணிகாஞ்சநபூ₄ஷிதம் || 2.3.34 ||

தி₃தே₃ஸ ராஜா ருசிரம்
 ராமாய பரமாஸநம் |
 ததா₂ஸநவரம் ப்ராப்ய
 வ்யதீ₃பயத ராக₄வ: || 2.3.35 ||

ஸ்வயைவ ப்ரப₄யா மேரு -
 முத₃யே விமலோ ரவி: |
 தேந விப்₄ராஜிதா தத்ர
 ஸா ஸபா₄பி வ்யரோசத || 2.3.36 ||

விமலக்₃ரஹநக்ஷத்ரா
 ஸாரதீ₃ த்₃யௌரிவேந்து₃நா |
 தம் பஸ்யமாநோ ந்ரு'பதி -
 ஸ்துதோஷ ப்ரியமாத்மஜம் || 2.3.37 ||

அலங்க்ரு'தமிவாத்மாந -
 மாத₃ர்ஸதலஸம்ஸ்தி₂தம் |
 ஸ தம் ஸுஸ்தி₂தமாபா₄ஷ்ய
 புத்ரம் புத்ரவதாம் வர: || 2.3.38 ||

உவாசேத₃ம் வசோ ராஜா
 தே₃வேந்த்₃ரமிவ கஸ்யப: |
 ஜ்யேஷ்டா₂யாமஸி மே பத்ந்யாம்
 ஸத்₃ரு'ஸ்யாம் ஸத்₃ரு'ஸ: ஸுத: || 2.3.39 ||

உத்பந்நஸ்த்வம் கு₃ணஜ்யேஷ்டோ₂
 மம ராமாத்மஜ: ப்ரிய: |
 த்வயா யத: ப்ரஜாஸ்சேமா:
 ஸ்வகு₃ணைரநுரஞ்ஜிதா: || 2.3.40 ||

தஸ்மாத் த்வம் புஷ்யயோகே₃ந
 யௌவராஜ்யமவாப்நுஹி |
 காமதஸ்த்வம் ப்ரக்ரு^{தீ}த்யைவ
 நிர்ணீதோ கு₃ணவாநிதி || 2.3.41 ||

கு₃ணவத்யபி து ஸ்நேஹாத்
 புத்ர வக்ஷயாமி தே ஹிதம் |
 பூ₄யோ விநயமாஸ்தா₂ய
 ப₄வ நித்யம் ஜிதேந்த்₃ரிய: || 2.3.42 ||

காமக்ரோத₄ஸமுத்தா₂நி
 த்யஜஸ்வ வ்யஸநாநி ச |
 பரோக்ஷயா வர்தமாநோ
 வ்ரு^{தீ}த்த்யா ப்ரத்யக்ஷயா ததா₂ || 2.3.43 ||

அமாத்யப்ரப்₄ரு^{தீ}: ஸர்வா:
 ப்ரஜாஸ்சைவாநுரஞ்ஜய |
 கோஷ்டா₂கா₃ராயுதா₄கா₃ரை:
 க்ரு^{தீ}த்வா ஸந்நிசயாந் ப₃ஹூந் || 2.3.44 ||

இஷ்டாநுரக்தப்ரக்ரு^{தீ}தி -
 ர்ய: பாலயதி மேதி₃நீம் |
 தஸ்ய நந்த₃ந்தி மித்ராணி
 லப்₃த்₄வாம்ரு^{தீ}தமிவாமரா: || 2.3.45 ||

தஸ்மாத் புத்ர த்வமாத்மாநம்
 நியம்யைவம் ஸமாசர |
 தச்ச₂ருத்வா ஸுஹ்ரு^தத₃ஸ்தஸ்ய
 ராமஸ்ய ப்ரியகாரிண: || 2.3.46 ||

த்வரிதா: ஸீக்₄ரமாக₃த்ய
 கௌஸல்யாயை ந்யவேத₃யந் |
 ஸா ஹிரண்யம் ச கா₃ப்சைவ
 ரத்நாநி விவிதா₄நி ச || 2.3.47 ||

வ்யாதி₃தே₃ஸ ப்ரியாக்₂யேப்₄ய:
 கௌஸல்யா ப்ரமதோ₃த்தமா |
 அதா₂பி₄வாத்₃ய ராஜாநம்
 ரத₂மாருஹ்ய ராக₄வ: |
 யயௌ ஸ்வம் த்₃யுதிமத்₃ வேஸ்ம
 ஜநௌகை₄: ப்ரதிபூஜித: || 2.3.48 ||

தே சாபி பௌரா ந்ரு^பதேர்வசஸ்த -
 ச்ச₂ருத்வா ததா₃ லாப₄மிவேஷ்டமாஸா |
 நரேந்த்₃ரமாமந்த்ரய க்₃ரு^ஹாணி க₃த்வா
 தே₃வாந் ஸமாநர்சுரபி₄ப்ரஹ்ரு^{ஷ்ட}டா: || 2.3.49 ||

|| இத்யார்ஷே ஸ்ரீமத்₃ராமாயணே வால்மீகீயே ஆதி₃காவ்யே
 அயோத்₄யாகாண்டே₃ த்ரு^{தீ}ய: ஸர்க₃: ||